

การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าม้ง บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ธัญชา คำรศ

อภิญา จันทพ

สุพิชญา สดบุรินทร์

นักศึกษาศาสาการบัญชี สำนักวิชาบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.พัทธมน บุญยราศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักวิชาบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.อรรณณ เชื้อเมืองพาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักวิชาบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 20 พฤษภาคม 2565

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 25 พฤษภาคม 2565

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 3 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้าปักมือลายชนเผ่าม้ง (2) เพื่อความพึงพอใจของผู้ผลิตที่มีต่อผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ชาวบ้านผู้ทำการปักผ้าบ้านสันกอง และผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านสันกอง ในหมู่บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 60 ราย การศึกษาใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือน กรกฎาคม 2564 ถึง กันยายน 2564

(1) พัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าม้ง ลวดลายผ้าปักของชนเผ่าที่นำมาพัฒนาและออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าโครสตีพื้นสีดำและเส้นลวดลายของสีให้มีสีสันเข้ากับยุคสมัย แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าม้ง เติมลวดลายของขอบกระเป๋าและความสวยงามเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

(2) ความพึงพอใจของผู้ผลิตที่มีต่อผลิตภัณฑ์ พบว่า ด้านลวดลายมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ ความชื่นชอบลวดลายชนเผ่าม้ง ($\bar{X} = 4.53$) ด้านการใช้งานเมื่อพิจารณาแล้ว พบว่ามีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระเป๋าผ้าปักมือสามารถดูแลรักษาได้ง่าย ($\bar{X} = 4.45$) และทางด้านผลพลอยได้จากการปักผ้าเมื่อพิจารณาแล้ว พบว่ามีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.30$)

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงินผ้าปักมือลายชนเผ่าม้ง ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจ

Product Development and Design of Purses with Hmong Tribal Patterns, Ban San Kong, Mae Rai Sub-District, Mueang District, Chiang Rai Province

Thanatcha Kumrod

Apinya Jantep

Supichaya Sudburin

*Undergraduate Students, School of Accounting,
Chiang Rai Rajabhat University*

Dr.Phathamon Boonyarasai

*Assistant Professor, School of Accounting,
Chiang Rai Rajabhat University.*

Dr.Orrawan Chuemuengpan

*Assistant Professor, School of Accounting,
Chiang Rai Rajabhat University.*

Received: 20 May 2022

Revised: 25 May 2022

Accepted: 3 June 2022

Abstract

This research aims to (1) Develop and design a purse product with Hmong tribal patterns, tribal embroidery patterns that were developed and designed into products with black cross-stitch fabric and colorful patterns to match the era. but still retains the uniqueness of the Hmong tribe Add the pattern of the edge of the bag and the beauty to increase the value of the product.

(1) Develop and design a purse product with Hmong tribal patterns, tribal embroidery patterns that were developed and designed into products with black cross-stitch fabric and colorful patterns to match the era. but still retains the uniqueness of the Hmong tribe Add the pattern of the edge of the bag and the beauty to increase the value of the product.

(2) The manufacturer's satisfaction with the product found that the pattern aspect had the highest average value. The preference for Hmong tribal patterns ($\bar{X} = 4.53$) in terms of use when considering It was found that the item with the highest mean was Hand embroidered bags are easy to maintain ($\bar{X} = 4.45$) and the by-products of embroidery are considered. It was found that the items with the highest mean were Can use free time to benefit ($\bar{X} = 4.30$)

Keywords: Hand-embroidered fabric purse products with Hmong tribal patterns Product, Cost, Satisfaction

บทนำ

กระเป๋าคิดเป็นหนึ่งในอุปกรณ์ที่มนุษย์ทั้งชายและหญิงมีการผลิตและนำมาใช้งานมากที่สุด “กระเป๋าคิด” ถูกสร้างขึ้นในครั้งแรกในลักษณะเป็นถุง เพื่อบรรจุสิ่งของเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงรูปลักษณ์ ความสวยงาม และฟังก์ชันการใช้งาน แต่ในการผลิตกระเป๋าคิดในยุคปัจจุบัน ผู้ผลิตมีการให้ความสำคัญถึงรูปลักษณ์ ความสวยงาม และได้คิดค้นลักษณะการใช้งานกระเป๋าคิดในแบบเฉพาะทาง เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานคุณภาพสินค้าให้สูงสุด มีการใช้งานได้ถูกตามฟังก์ชันที่กระเป๋าคิดมีอยู่ และสามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพมากที่สุด

กลุ่มทำผลิตภัณฑ์ผ้าปักด้วยมือ บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ได้เล่าถึง การดำเนินการทำผลิตภัณฑ์ผ้าปักด้วยมือว่า จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเป็น งานที่ต้องอาศัยความอดทนสูง มีความประณีต สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นและลดรายจ่ายที่ใช้ ปักลงบนผ้า จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทปักตามแบบลวดลายสมัยดั้งเดิมของชนเผ่าในพื้นที่ มีการปัก 5 แบบ คือ ปักแบบไขว้ ปักแบบตารางหรือแบบตรง ปักแบบกากบาท ปักแบบสอดด้าย ปักแบบไขว้นอน, ล่างนอกจากนี้ยังมีการปักตามลวดลายทั่วไปหรือลวดลายสมัยใหม่ การปักผ้าแบบนี้ส่วนมากจะปักแบบ ไขว้ ตามลวดลายที่ต้องการ ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะบางลวดลายก็ปักสืบทอดมานานแล้ว แต่ลวดลายที่ใช้ปัก จะมีมากมาย ตามความนิยมของตลาด โดยกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าปักด้วยมือ ลายชนเผ่าม้งก็ได้เลือกใช้หนทาง นั้นเช่นกัน ซึ่งนอกจากจะมีรายได้ให้สมาชิกในชุมชนและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้สามารถพึ่ง ตัวเองได้อีกด้วย

ในการทวิจัยครั้งนี้ คณะผู้จัดทำมีความสนใจผลิตภัณฑ์ผ้าปักด้วยมือ จากบ้านสันกอง ต.แม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย มาจากผู้หญิงสูงอายุในหมู่บ้าน 10 กว่าคน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 60 ปี ถึงมากที่สุด 74 ปี ใช้เวลาร่วมกันทำหัตถกรรมผ้าปักลายชาวไทยภูเขา ประกอบกับในหมู่บ้านนี้ มีชาวไทยภูเขา อาศัยอยู่ร่วมกับชาวไทยท้องถิ่นอย่างกลมกลืนมาตั้งแต่โบราณ การปักผ้ารูปแบบชาวไทยภูเขา ถ้าเปรียบไป แล้ว ก็เหมือนอยู่ในสายเลือด ทุกคนมีพื้นฐานทำได้อยู่แล้ว ที่ว่าจุดประสงค์ก็แค่งานอดิเรกเท่านั้น ไม่ได้คิด ออกขายแต่อย่างใด จนเมื่อ “นิธิ สุธรรมรักษ์” ได้ลองเอาผ้าปักฝีมือผู้สูงอายุ รวมถึงผ้าปักของชาวไทย ภูเขา ไปลองวางขายที่ตลาดไนท์บาซาร์ จังหวัดเชียงราย ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากลูกค้าทั้งชาวไทย และต่างประเทศ ช่วยจุดประกายให้ยึดเป็นอาชีพหลัก และตั้งกลุ่มปักผ้าด้วยมือขึ้น เมื่อปี 2543 โดยมี ศูนย์ฝึกอาชีพของหมู่บ้านเป็นที่ฝึกสอนสำหรับผู้สนใจทำผ้าปักด้วยมือด้วยมือทั้งฝืน Hand-Made ต่อมากลุ่มปักผ้าด้วยมือได้พัฒนาแปรรูปจากปักเป็นผืน เพิ่มค่าด้วยการแปรรูปเป็นสินค้าต่างๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสานเงิน ลายชนเผ่าม้ง ในเขตพื้นที่บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อความพึงพอใจของผู้ผลิตที่มีต่อรูปแบบการผลิต ประโยชน์ใช้สอย โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์
2. ทฤษฎีความพึงพอใจ
3. ประวัติความเป็นมาของชนเผ่าม้ง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง ความต้องการของผู้ผลิตที่ต้องการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมให้มีการเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้นที่สามารถต่อยอดให้กับผลิตภัณฑ์เดิม เป็นการสร้างผลกำไรให้กับบริษัทเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างสถานภาพการแข่งขัน ลดการเสี่ยงภัยทางการตลาดที่ลูกค้าเสื่อมความนิยมลง เป็นการสร้างโอกาสใหม่ในการขยายช่องทางการตลาดมากยิ่งขึ้น (จิตพนธ์ ชุมเกต, 2560)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการขยายผลิตภัณฑ์ให้ดัดจริต เพราะผู้บริโภคมักไม่ชอบความจำเจ การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ดัดจริตแต่ละชนิด ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะตัวสินค้า เช่น สินค้าที่มีประโยชน์ด้านการใช้สอย นอกจากต้องมีรูปแบบใหม่สวยงามแล้วจะต้องมีความคงทนด้วยแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีความประณีตพิถีพิถันในการผลิตนอกจากการพัฒนาแบบใหม่ที่มีความแปลกใหม่แล้ว สิ่งที่ต้องทำอย่างยิ่งคือ การนำเอาเทคนิคการผลิตสมัยใหม่ รวมทั้งเครื่องมือสมัยใหม่เข้ามาช่วย เพื่อช่วยพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีและต้นทุนการผลิตไม่สูงจนเกินไป

ทฤษฎีความพึงพอใจ

ลักษณะสำคัญของความพึงพอใจต้องมีลักษณะ ต่าง ๆ อันได้แก่ จากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ซึ่งแต่ละคนต่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ ประเพณีและวัฒนธรรม รวมไปถึงสติปัญญาและอายุ เป็นต้น การเตรียมความพร้อมในการสนองต่อสิ่งเร้า ความพึงพอใจมีลักษณะที่ซับซ้อน การแสดงออกมาภายนอกจะมองออกว่าเราพึงพอใจหรือไม่ และบางครั้งก็อาจไม่มีเหตุผล สามารถประเมินได้ว่าเป็นอารมณ์ ความรู้สึกทั้งในด้านบวกหรือด้านลบ ทั้งนี้ถ้ามีความพึงพอใจก็ไม่ได้หมายความว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นสิ่ง

พึงปรารถนา ยกตัวอย่างเช่น มีความพึงพอใจต่อการดื่มสุรา แต่การดื่มสุราเป็นสิ่งที่ไม่ดีเป็นต้น การมีความเข้มข้น คือ การมีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก เช่น ชอบ ชอบน้อย หรือชอบมาก เป็นต้น การมีความคงทน เป็นสิ่งที่บุคคล ยึดถือและมั่นใจ และมีส่วนกำหนดพฤติกรรมของคนนั้นแสดงออกให้เห็นทั้งพฤติกรรมของบุคคลทั้งภายนอกและภายใน เช่น การมีจิตใจที่ขุ่นมัว หรือการแสดงออกด้วยกริยาท่าทาง เป็นต้น และต้องมีสิ่งเร้าจะสามารถมีการตอบสนองหากไม่มีสิ่งเร้าก็เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจขึ้น (ดวงพร ธิบแจ่ม, 2557)

ประวัติความเป็นมาของชนเผ่าม้ง

ม้ง (หรือที่มักมีการเรียกกันโดยทั่วไปว่า แม้ว) เป็นกลุ่มชนเผ่าที่สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน และด้วยผลจากสงครามจึงค่อยๆ อพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในพม่า ลาว เวียดนาม และประเทศไทย ปัจจุบันม้งที่พบมากในประเทศไทยอาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มหลัก คือ ม้งขาว ม้งดำ และม้งลาย (แต่คำว่า "แม้ว" เป็นคำเรียกที่ชนเผ่าม้งถือว่าไม่สุภาพ ชาวม้งจึงไม่เรียกตัวเองว่า แม้ว และชาวม้งส่วนใหญ่จึงไม่ชอบถูก เรียกว่า แม้ว ด้วย) ชนเผ่าม้ง นอกจากจะมีฝีมือและความชำนาญ ในการปักผ้า และการเขียนเทียน สร้างสรรค์ลวดลายที่งดงามที่เลื่องลือ ตามแบบฉบับของชาวม้งแล้ว ชนเผ่าม้งกลุ่มม้งลาย ยังมีความชาญฉลาดในการเล่าเรื่องราวที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของชนเผ่าผ่านศิลปะงานปักบนผืนผ้าลวดลายผ้าปักของชาวเขาเผ่าม้งที่นิยมทำการปักและสืบทอดกันมานานนั้นมี 8 ลาย ได้แก่ ลายโฮ ลายกันหอย ลายดาว ลายดอกไม้ ลายเท้าช้าง ลายฟันเลื่อย ลายเจดีย์ และลายหัวใจ (ศศ.บ้านห้วยฮ่อมล่าง, 2564)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทองเจือ เขียดทอง (2558) งานภูมิปัญญาด้านผ้าปักของชนเผ่าม้ง มีการสืบทอดในครอบครัวและชุมชนเป็นภูมิปัญญาที่ติดไปกับการอพยพจนเป็นอัตลักษณ์ประจำเผ่าได้อย่างชัดเจน โดยจำแนกลายได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มลายผ้า ปักม้งโบราณ ที่มีที่มาจากธรรมชาติ และอักษรม้งโบราณ 2) กลุ่มลายสมัยใหม่ ที่มีที่มาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในด้านกระบวนการผลิตมีการปักหลากหลายวิธี คือ การปักด้วยหรือไหม (Embroidery) ได้แก่ วิธีการปักลายขัดเดินเส้น วิธีการปักไขว้ (แบบครอสติค) การปักลายดอกเข้าเครื่องหมายบวก วิธีการปักลูกโซ่ การปักทึบ และวิธีการปักสอยเป็นภาพวิถีชีวิตชาวม้ง การปะสอย (Appliqué) ได้แก่ วิธีการปะสอยแบบรูปเรขาคณิต วิธีการปะ ปักสอยด้วยตัดผ้าเป็นลวดลายแล้วปะบนผ้าสีต่างๆ และวิธีการแบบผสม (Mixed technique) ได้แก่ วิธีการทำผ้าบาติกผสมการปะสอยสภาพปัญหาที่พบคือ งานผ้าปักม้ง ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขาดผู้สืบทอด และขาดการพัฒนาลายใหม่ๆ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าปักม้ง ควรเน้นที่คุณค่าและการสร้างมูลค่าเพิ่ม และควรมีการรวบรวมลายผ้าปักม้งเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาลายต่อไปได้ง่ายขึ้น มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้

พิชญะ อินตาโสภีและคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าเยียน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จากสำรวจพบว่าลวดลายผ้าปักของชาวเขาเผ่าเยียนมีทั้งหมด 31 ลาย และลาย ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ลายธรรมชาติ จำนวน 15 ลวดลาย ซึ่งตัวแทนกลุ่มชาวเขาเผ่าเยียน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการนำลวดลายที่สะท้อนถึงธรรมชาติ และอัตลักษณ์ทางวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าเยียน จังหวัดกำแพงเพชร นำมาออกแบบเป็นลวดลายใหม่ ภายใต้ลวดลายปักแบบกากบาท ร้อยเรียงเป็นรูปแบบลวดลายใหม่ 3 ลวดลายคือ ลายไหมพรมแดง ลายกระบุง และลายดอกพิกุล พบว่าผู้วิจัยจึงได้นำลวดลายไหมพรมแดงเพราะเมื่อเอามาวางตัดต่อเข้าด้วยกันก็จะเกิดรูปแบบที่จะแตกต่างจากลวดลายปักที่อื่น ที่ปักนำแนวคิดจากธรรมชาติมาปักลวดลายที่เป็นรูปร่างคล้ายเรขาคณิต นำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอทั้งหมด 7 รูปแบบ ได้แก่ ปลอกหมอน ผ้าพาดเตียง หมอนอิง ผ้าพาดโต๊ะรับแขก ผ้ารองแจกันดอกไม้ ผ้ารองแก้ว ผ้ารองจาน

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้จัดทำผ้าปักในหมู่บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงรายและผู้สนใจผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าม้ง ซึ่งเข้าเรียนรู้ที่ศูนย์การเรียนรู้ผ้าปักบ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ใช้ขนาดตัวอย่าง ชาวบ้านผู้ทำการปักผ้าบ้านสันกอง และผู้สนใจเข้ามาศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านสันกอง ในหมู่บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายจากประชากรทั้งหมดจำนวน 60 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเอง โดยชุดแบบสอบถามแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าม้ง

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการทำผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าม้ง เช่น ด้านลวดลาย ด้านการใช้งาน และผลพลอยได้จากการทำผ้าปักมือ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบนั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง ดังนี้ คือ

1. การตรวจสอบความตรง (Validity)
2. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability test)

ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามผลิตภัณฑ์กระเป๋าสานลายชนเผ่าม้ง ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในการปักอยู่ที่ 0.841 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้นี้มีค่าเกิน 0.70 ซึ่งถือว่ายอมรับได้จึงดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

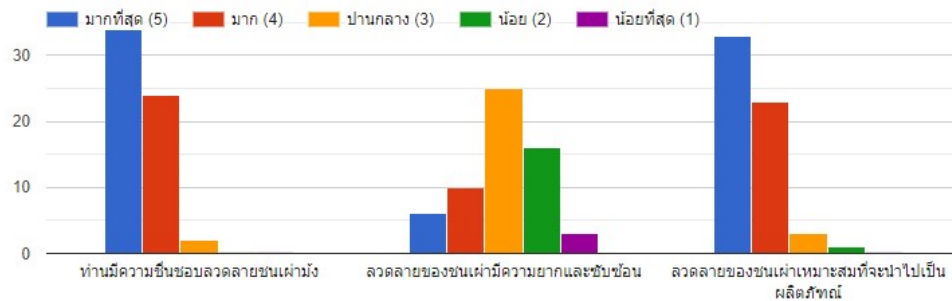
ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสานลายชนเผ่าม้ง บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย พบว่า

(1) พัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าสานลายชนเผ่าม้ง ลวดลายผ้าปักของชนเผ่าที่นำมาพัฒนาและออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าครอสติชพื้นสีดำและเล่นลวดลายของสีให้มีสีสันเข้ากับยุคสมัย แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าม้ง เติมลวดลายของขอบกระเป๋าและความสวยงามเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

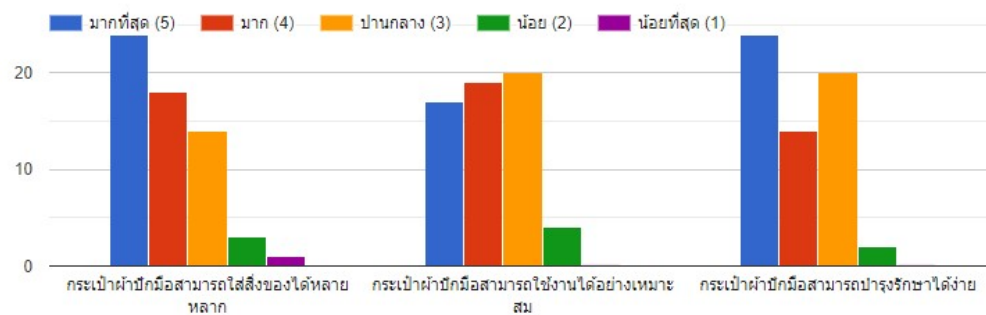
(2) ความพึงพอใจของผู้ผลิตที่มีต่อผลิตภัณฑ์ พบว่า ด้านลวดลายมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ ความชื่นชอบลวดลายชนเผ่าม้ง ($\bar{X} = 4.53$) ด้านการใช้งานเมื่อพิจารณาแล้ว พบว่ามีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระเป๋าผ้าปักมือสามารถดูแลรักษาได้ง่าย ($\bar{X} = 4.45$) และทางด้านผลพลอยได้จากการปักผ้าเมื่อพิจารณาแล้ว พบว่ามีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.30$)

1. ด้านลวดลาย

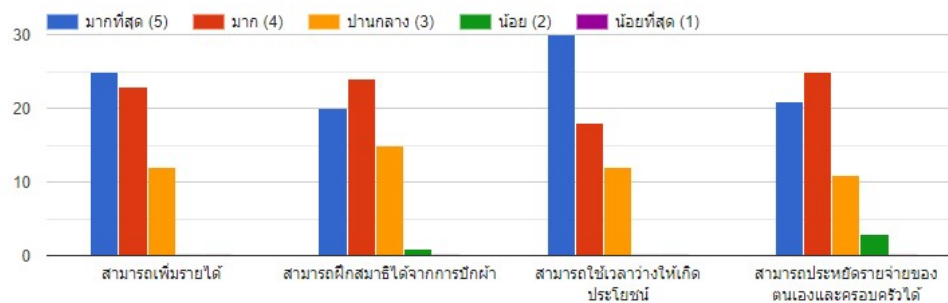
ภาพที่ 1 กราฟแสดงการประเมินผลด้านลวดลาย

2. ด้านการใช้งาน

ภาพที่ 2 กราฟแสดงการประเมินผลด้านการใช้งาน

3. ผลพลอยได้จากการทำผ้าปักมือ

ภาพที่ 3 กราฟแสดงการประเมินผลด้านผลพลอยได้จากการทำผ้าปักมือชนเผ่าม้ง

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าม้ง ในหมู่บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อในการดำเนินงานในการปักผ้า คือเป็นอาชีพเสริม ซึ่งสอดคล้องกับพาตินธิดา วชิรอาภาและคณะ (2562) กล่าวว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปักผ้าในอำเภอแม่จัน อำเภอเมือง และอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีปัจจัยที่ทำให้สนใจในการปักผ้า เพื่อหารายได้เสริม คิดเป็นร้อยละ 41.30 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปวดหลัง รองลงมาคือ ปวดตา และปวดต้นคอ ซึ่งสอดคล้องกับธนกิจ โคกทอง (2558) กล่าวว่า ชาวชนเผ่าม้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ว่า การผลิตงานผ้าปักมือเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและมีความต้องการตลาดเพิ่มด้านศักยภาพในการผลิต ชาวชนเผ่าม้งปักเป็นทุกคน นอกจากนี้ในด้านปัญหาจะเป็นการปักไม่ได้มาตรฐานและไม่สวย เกิดการปวดหลัง ปวดสายตา เนื่องจากอยู่กับงานปักและเพ่งเล็งในเวลานานพอสมควร จึงต้องใช้เวลานานและทำไม่เสร็จตามกำหนด

2. การประเมินการทำกระเป๋าผ้าปักมือ ด้านลวดลาย ในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความชื่นชอบลวดลายชนเผ่าม้ง ซึ่งสอดคล้อง กับอรุณวรรณ ตั้งจันทร์ และคณะ (2556) กล่าวว่า ลวดลายของผ้าปักของชาวเขาเผ่าม้งนั้น ส่วนใหญ่มีแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในวิถีชีวิต เพื่อการตกแต่งเครื่องแต่งกายสำหรับสวมใส่ตามประเพณีความเชื่อ และวัฒนธรรม ของแต่ละชนเผ่าการประเมินการทำกระเป๋าผ้าปักมือ ด้านการใช้งาน ในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กระเป๋าผ้าปักมือสามารถบำรุงรักษาได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับดวงพร ธิบแจ่ม. (2557) กล่าวว่า การออกแบบที่ดีควรคำนึงถึงหน้าที่ของการนำไปใช้งาน ความทนทาน การบำรุงรักษา วัสดุโครงสร้างความงาม และลักษณะเด่นเฉพาะอย่าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าม้ง บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์กระเป๋าเงิน ลายชนเผ่าที่ออกแบบมีความน่าสนใจ และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ลวดลายประณีต สีสันสดใส ดังนั้นกลุ่มผู้ปักผ้าควรพัฒนาและออกแบบลวดลายใหม่ๆเสมอ และการเล่นสีของด้ายให้ดูน่าสนใจ

2. ลวดลายผ้าปักของชนเผ่าม้ง มีความน่าสนใจในการนำไปตกแต่งเป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ ดังนั้นกลุ่มผู้ปักผ้าควรที่จะพัฒนาผ้าปัก ลายชนเผ่าม้งไปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ให้ดูทันสมัย เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาเรื่องผลิตภัณฑ์กระเป๋ากมั่ว ลายชนเผ่าม้ง บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะของการศึกษาในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของตลาดเพื่อที่จะได้ผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย และเป็นที่ต้องการทางตลาด
2. ศึกษาช่องทางจัดจำหน่ายเพื่อให้ผู้บริโภคเห็นผลิตภัณฑ์สินค้ามากขึ้น
3. การพัฒนาและออกผลิตภัณฑ์ควรมีหลากหลายรูปแบบ เช่น เสื้อ หมวก กระเป๋า ผ้าคลุม กรอบรูป เป็นต้น และควรให้ผู้บริโภคได้เลือกรูปแบบกระเป๋ามากกว่าที่ผู้บริโภคต้องการ ดังนั้นใคร เช่นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไหน ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย เช่น มีขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อเป็นการเพิ่มลักษณะการใช้งานที่หลากหลายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตพนธ์ ชุมเกต, (2560). การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ดวงพร ธิบแจ่ม. (2564 กรกฎาคม 4). ลักษณะของความพึงพอใจ. แหล่งที่มา : <http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/>
- ทองเจือ เขียดทอง (2558). ผลิตภัณฑ์ผ้าปักม้ง : การออกแบบเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์. วารสารศิลปกรรมศาสตร์วิชาการ วิจัย และงานสร้างสรรค์ ราชชมงคลธัญบุรี. 2(1). 55-79
- ธนกิจ โคกทอง. (2564 กรกฎาคม 4). ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน. แหล่งที่มา : <https://research.kpru.ac.th/sac/fileconference/17682018-04-30.pdf>
- พาทีนธิดา วชิราภาและคณะ. (2564 กรกฎาคม 4). ปัจจัยในการดำเนินงาน. แหล่งที่มา : <https://drive.google.com/drive/folders/>
- พิชญะ อินตาโสภี, พบพร เอี่ยมใส และธนกิจ โคกทอง (2562) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. 907- 918
- ศศช. บ้านห้วยฮ่อมล่าง. (2564 กรกฎาคม 5). ลวดลายผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง. แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/dei.ac.th/hueyhomleang-phrae>
- อรุณวรรณ ตั้งจันทร์, เกษร ชิตะจारी และนิรัช สุดสังข์ (2556). การพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากผ้าปักชาวเขา เผ่าม้ง จังหวัดเพชรบุรี. สาขาศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก